

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia lutego 2022 r.

ZP-KNPS.431.6.59.2021.KJ

Pani
Renata Maziarz
Dyrektor
Gminno-Miejskiego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bolkowiu

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 24-26 listopada 2021 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Krzysztof Jakubowski – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminno-Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bolkowiu, z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 24 listopada 2021 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 24 czerwca 2021 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2021 r.

Jednostką kieruje Pani Renata Maziarz zatrudniona na stanowisku Dyrektora Gminno-Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolkowiu od dnia 17 lutego 2017 r.

Pani Renata Maziarz ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany w dniu 17 stycznia 2022 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminno-

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolkowie w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku, zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawiania pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

W okresie objętym kontrolą Dyrektor Ośrodka, na podstawie Upoważnienia Burmistrza Bolkowa wydawał decyzje administracyjne w sprawach dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9 i 16a ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor G-MOPS w Bolkowie, w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9),
- przyznawania pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a).

Gmina Bolków nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w mieszkaniach chronionych. Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy, m.in. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych. Brak mieszkania chronionego oznacza, iż ograniczone są możliwości udzielania pomocy zapewniającej osobom przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie lub/i mogącej zastąpić pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Jednakże, jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka, Gmina posiada Uchwałę nr XXVIII/203/21 Rady Miejskiej w Bolkowie z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Bolków. Rozdział 9 tej Uchwały wskazuje na zasady przeznaczenia lokali na mieszkania chronione. Zgodnie z powyższą Uchwałą, w przypadku złożenia wniosku o mieszkanie chronione, Burmistrz Bolkowa zarządzeniem wydzielił z zasobu mieszkaniowego gminy lokal pełniący funkcję mieszkania chronionego. Do dnia kontroli nie wpłynął wniosek o przydział mieszkania chronionego.

Ustalono, że Gmina Bolków realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych specjalnych (pkt 1),
- realizacji programów osłonowych (pkt 4),

- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Gmina Bolków nie realizuje zadania z art. 17 ust. 2 pkt 3a ustawy dotyczącego, opracowywania i realizacji projektów socjalnych, jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka, z uwagi na brak potrzeb w tym zakresie.

Gmina Bolków nie realizuje zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w tym zakresie.

Gmina Bolków nie prowadzi domów pomocy społecznej i ośrodka wsparcia o zasięgu gminnym (zadanie z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka osoby kierowane są do domów pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie innych gmin, ponadto w okresie objętym kontrolą nie było zgłoszeń w zakresie skierowania do ośrodka wsparcia.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina wykonuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 7 i 8 ustawy dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłęką żywiolową i ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8),

nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w tym zakresie.

Gmina Bolków nie realizuje zadania wynikającego z art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy dotyczącego rozwijania infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka osoby z zaburzeniami psychicznymi kierowane są przez PCPR w Jaworze do Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Pod Zielonym Dębem” w Jaworze przy ul. Starojaworskiej 7. Pracownicy socjalni przeprowadzają wywiady środowiskowe na potrzeby PCPR i wraz z pełną dokumentacją wysyłają do placówki.

Gminno-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolkowie koordynował realizację Gminnych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

Ośrodek nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5 ustawy). Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że osobom zgłaszającym się o pomoc w tym zakresie pracownicy socjalni udzielali informacji o sposobie i działaniach jakie należy podjąć, by z takim powództwem wystąpić.

W okresie objętym kontrolą Gminno-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolkowie nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy). Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że pracownicy Ośrodka udzielali informacji, udostępniali druki i pomagali w wypełnianiu wniosków oraz redagowaniu pism.

Dyrektor Ośrodka składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Dyrektor Gminno-Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolkowie spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 250 zł, a od 30.05.2021 r. - 400 zł, wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w G-MOPS realizujący pracę socjalną w środowisku w pełnym wymiarze czasu pracy.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Bolków zamieszkałą przez 10 158 mieszkańców, w tym 215 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą

socjalną (stan na dzień 31.12.2020 r.) i 10 061 mieszkańców, w tym 187 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 24.11.2021 r.). W Gminno-Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bolkowie na dzień kontroli zatrudnionych było 5 terenowych pracowników socjalnych (5 etatów).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy ośrodek pomocy społecznej (...) powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Gminno-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolkowie spełnia wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

W sprawach dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stwierdzono nieprawidłowość:

1. W sprawie Nr 2 (M.A.) prawo do świadczeń opieki zdrowotnej ustalano od dnia 13.11.2020 r. zamiast od dnia 7.12.2020 r. tj. od dnia złożenia wniosku przez Stronę.

Zgodnie z art. 54 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 ze zm.) prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji (...) przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest: 1) dzień złożenia wniosku, 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia – chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków stałych stwierdzono nieprawidłowość:

1. W sprawie Nr 5 (K.B.) decyzją o Nr 001183/06/2019 z dnia 11.06.2019 r. został przyznany Stronie zasiłek stały w kwocie 645,00 zł miesięcznie na okres od dnia 1.06.2019 r. do dnia 31.05.2021 r. W dniu 26.08.2020 r. do G-MOPS w Bolkowie wpłynęło podanie Strony, w którym informuje, że od dnia 24.07.2020 r. została osadzona w Zakładzie Karnym, celem odbycia kary pozbawienia wolności. Zasiłek stały w kwocie 645,00 zł za miesiąc lipiec 2020 r. Strona otrzymała w dniu 24.07.2020 r. przed osadzeniem w ZK. Ośrodek decyzją

o Nr 001678/08/2020 z dnia 28.08.2020 r. uchylił ww. prawo do zasiłku stałego od miesiąca sierpnia 2020 r., jednakże w rozstrzygnięciu decyzji nie odniósł się do okresu 24-31.07.2020 r., za który nie przysługiwało prawo do zasiłku stałego. Ośrodek nie wszczął także postępowania administracyjnego w sprawie ustalenia świadczenia nienależnie pobranego.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy, osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń z pomocy społecznej, a ponadto zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, poczynszony od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku braku uprawnień strony do świadczeń za cały miesiąc świadczenia z pomocy społecznej przyznaje się za daną część miesiąca, dzieląc pełną kwotę przyznanego świadczenia przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem. Mając powyższe na uwadze, stronie nie przysługiwało prawo do zasiłku stałego za okres 24-31.07.2020 r. w wysokości 166.45 zł.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.
2. Błędne ustalenie okresu uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
2. Błędne ustalenie okresu uprawnienia do zasiłku stałego dla osoby odbywającej karę pozbawienia wolności.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenie pokontrolne:

1. Podjąć działania zmierzające do uregulowania kwestii realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: do 31 sierpnia 2022 r.

2. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przyznawać na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia

opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia na okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest: 1) dzień złożenia wniosku, 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia – chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

Podstawa prawna: art. 54 ust. 4 i 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznawać i wypłacać za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku gdy uprawnienie do świadczenia nie obejmuje pełnego miesiąca, świadczenie przyznawać za niepełny miesiąc, a kwotę świadczenia ustalać dzieląc pełne kwoty przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem.

W związku z tym w sprawie nr 5 (K.B.) dot. zasiłku stałego - powstałą nadpłatę w lipcu 2021 r. w wysokości 166.45 zł należy uznać za dotację udzieloną z budżetu państwa i wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem i zwrócić do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Podstawa prawna: art. 13 ust. 1 i art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.), art. 169 ust.1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.).

Termin wykonania: 15 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Otrzymują:
1. Burmistrz Bolkowa
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontrolny
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Ewelina Zygmunt

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej